

Recursos pràctics per a un ús no sexista de la llengua a l'Ajuntament del Masnou

Fes-me visible!

Tens a les mans una eina de consulta ràpida que vol ser també un recordatori dels criteris i recursos lingüístics per a un ús no sexista ni androcèntric del llenguatge. Els textos de l'Ajuntament han d'estar lliures d'usos discriminatoris i sexistes, i a la vegada, cal fer-hi visibles les dones. Aquest treball s'ha elaborat en compliment de les accions que recull el Pla d'igualtat municipal del Masnou 2016-2020.

Març de 2019
Ajuntament del Masnou

Per fer referència a persones concretes

1. Les dones, en femení

Si fas referència a una dona concreta o un grup de dones, fes servir el femení.

<i>Sílvia Folch, tinenta d'alcalde o tinenta d'alcaldia (però no: Sílvia Folch, tinent d'alcalde)</i>
<i>l'arquitecta municipal</i>
<i>la directora</i>
<i>l'alcaldessa</i>
<i>la presidenta</i>

Remarca En els mots invariables, l'element diferenciador és la forma femenina de l'article: *la gerent, la cap, la docent, les policies, les auxiliars*.

Límit No facis servir aposicions del tipus *les dones policies o la dona gerent*.

Per fer referència a persones indeterminades

2. Fes servir un genèric

En general, cal donar preferència als recursos que no comporten l'ús de dobles formes. Sempre que puguis, doncs, utilitza expressions invariables, genèriques, neutres o despersonalitzades per fer referència a un grup que pot incloure tant homes com dones.

2.1. El col·lectiu inclou

Els mots inclusius o col·lectius designen tant homes com dones: *jovent, voluntariat, població, alumnat, ciutadania, infància...*

En comptes de...	Pots dir...
<i>els pares</i>	<i>la família</i>
<i>els aturats</i>	<i>la població aturada</i>
<i>els nens</i>	<i>els infants, la infància</i>
<i>els catalans</i>	<i>el poble català</i>
<i>els ciutadans</i>	<i>la ciutadania</i>
<i>els veïns</i>	<i>el veïnat</i>

En referència a professions, oficis, càrrecs i funcions, cal promoure usos que incloguin tant homes com dones. Pots fer servir un genèric amb el nom de l'organisme, la funció o l'acció en comptes del nom del càrrec. Et poden fer servei paraules com ara: *col·lectiu, personal, cos, plantilla, equip, funcionariat, professorat...*

En comptes de...	Pots dir...
<i>el president de la Comissió</i>	<i>la presidència de la Comissió</i>
<i>l'interventor</i>	<i>la Intervenció</i>
<i>els metges</i>	<i>el col·lectiu mèdic, l'equip mèdic</i>
<i>els docents</i>	<i>la docència</i>
<i>l'alcalde</i>	<i>l'alcaldia</i>
<i>el mediador</i>	<i>la mediació</i>
<i>els vocals</i>	<i>la vocalia</i>
<i>el secretari</i>	<i>la secretaria</i>
<i>els alcaldes i regidors</i>	<i>les autoritats municipals</i>
<i>els tècnics</i>	<i>el personal tècnic</i>
<i>els caps</i>	<i>el personal de direcció o directiu</i>
<i>els administratius</i>	<i>el cos administratiu</i>
<i>els treballadors de l'Ajuntament</i>	<i>la plantilla o el personal de l'Ajuntament</i>
<i>els professors</i>	<i>el professorat</i>
<i>els professors i els alumnes</i>	<i>la comunitat educativa</i>
<i>formació per a jardiniers</i>	<i>formació en jardineria</i>

Límit Aquestes solucions no sempre són possibles i depenen de cada cas. Per exemple, no sempre *alcaldia* és sinònim d'*alcalde* o *alcaldessa*, ni sempre és possible substituir *clientela* per *clients* o *adolescència* per *adolescents* o *els pares* per *la família*.

Atenció No caiguis en els estereotips! No totes les *infermeres* són dones, ni totes les *dones de fer feines*, ni les *hostesses de vol*, ni les *caixeres*, ni les *secretàries*. De la mateixa manera, no pressuposis que tots els *directors*, *conserges* o *pilots* són homes.

En comptes de...	Pots dir...
<i>les infermeres</i>	<i>personal d'infermeria</i>
<i>les dones de fer feines</i>	<i>personal de neteja</i>
<i>les hostesses de vol</i>	<i>auxiliars de vol</i>
<i>les caixeres</i>	<i>personal de caixa</i>
<i>les secretàries</i>	<i>personal de secretaria</i>
<i>els directors</i>	<i>personal de direcció, la direcció</i>
<i>els conserges</i>	<i>personal de consergeria</i>
<i>els pilots</i>	<i>personal de vol, membres de la tripulació</i>

2.3. Despersonalitza

En sol·licituds, formularis i altres documents, intenta trobar expressions despersonalitzades i evita les dobles formes.

En comptes de...	Pots dir...
<i>Organitzadors:</i>	<i>Ho organitza: / Ho organitzen:</i>
<i>El/la sol·licitant:</i>	<i>Cognoms i noms:</i>
<i>Domiciliat/ada:</i>	<i>Domicili: / Amb domicili a:</i>
<i>Signatura de l'interessat:</i>	<i>Signatura:</i>
<i>Actors:</i>	<i>Repartiment:</i>
<i>Hi ha hagut dos sol·licitants</i>	<i>S'han presentat dues sol·licituds</i>

2.4. Persona i part et poden ajudar

Les paraules *persona* i *part* també són un bon recurs per evitar dobles formes.

En comptes de...	Pots dir...
<i>l'interessat</i>	<i>la part interessada</i>
<i>el sol·licitant</i>	<i>la persona sol·licitant</i>

Límit En un mateix text, intenta no abusar d'aquest recurs, perquè en complica la sintaxi i pot acabar sonant repetitiu i feixuc.

Atenció Segons l'adjectiu que es posa al darrere de *persones*, la frase resultant es pot interpretar malament. Així, *Les persones treballadores* no vol dir el mateix que *els treballadors* ni *les persones consumidores* té el mateix significat que *els consumidors*. En casos com aquests, cal trobar altres recursos.

2.5. Empesca-te-les

Les alternatives a l'ús del masculí i les dobles formes moltes vegades impliquen un canvi en la redacció. Busca sempre un resultat natural.

En comptes de...	Pots dir...	Recurs utilitzat
<i>informe del metge</i>	<i>informe mèdic</i>	un adjectiu en comptes d'un substantiu
<i>els professionals de la salut</i>	<i>professionals de la salut</i>	omissió de l'article
<i>Cal decidir qui serà el director del projecte</i>	<i>Cal decidir qui dirigirà/ encapçalarà/serà al capdavant del projecte</i>	el verb en comptes del nom
<i>El sol·licitant ha de presentar el DNI</i>	<i>Cal presentar el DNI</i>	ús de formes impersonals
<i>Els treballadors han de complir el conveni</i>	<i>S'ha de complir el conveni</i>	ús de formes impersonals
<i>el signant</i>	<i>qui signa l'informe</i>	ús del relatiu qui
<i>Tots els alumnes han de portar</i>	<i>Tothom ha de portar / Cada alumne ha de portar</i>	canvi del determinant amb marca de sexe per un altre que no en tingui: tothom, qualsevol, cadascú, cada, ningú, cap, etc.

2.6. Amb el tractament de vós, tot rutlla

El tractament de vós és el preferent en els textos escrits de l'Administració. Evita les marques de masculí i femení i l'excés de dobles formes. Pensa-hi quan redactis cartes, correus electrònics, oficis, etc.

En comptes de...	Pots dir...
<i>el/la convidem a la inauguració</i>	<i>Us convidem a la inauguració</i>

Per visibilitzar de manera intencionada

3.1. Si cal, opta per la doble forma

Reserva l'ús de dobles formes senceres en el discurs quan volgudament vulguis fer visibles homes i dones, sobretot en les referències a càrrecs o professions, i quan no pots fer servir cap dels recursos inclusius.

Ho ha d'autoritzar el director o la directora.

Remarques

- Les formes senceres s'uneixen amb les conjuncions *i* o bé *o* i s'escriuen en l'ordre que es vulgui (és recomanable alternar l'ordre de les formes femenines i masculines al llarg del text).
- El verb es manté en singular.
El tècnic o tècnica ha de fer arribar l'informe
- En les salutacions de les cartes, correus electrònics, circulars, etc., se sol escriure una doble salutació:
Senyor,
Senyora,
Benvolgudes ciutadanes,
Benvolguts ciutadans,
- En les denominacions dobles, es pot fer servir només l'article corresponent al primer element enumerat. Tampoc no cal repetir les preposicions.
Signatura del secretari o secretària
- Els adjectius que hi han de concordar no cal que tinguin doble forma.
El tècnic o tècnica autoritzat
- Amb substantius invariables, es pot fer servir la doble forma de l'article i un únic substantiu, sempre que no se n'abusi.
El o la cap de Recursos Humans
El o la gerent

3.2. No tinguis tanta barra!

Reserva l'ús de dobles formes abreujades amb una barra inclinada per a textos breus i esquemàtics (notes, llistes, taules, gràfics, impresos, etc.).

Sr./Sra.

conductor/a

Remarca

Si hi ha articles i adjectius, es pot fer servir la barra només en el substantiu. el regidor/a implicat (en comptes de: el/a regidor/a implicat/ada)

Si en vols saber més

Aquesta guia no és exhaustiva. Si tens dubtes o en vols saber més, pots consultar:

- Servei de Correcció de Català de l'Ajuntament
- Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya
- Optimot